

ÖZET

Akut İshalli Köpeklerde Serum Nitrat Konsantrasyonu

Çocuklarda ve yetişkinlerde plazma nitrat konsantrasyonunun akut enfeksiyöz ishallerde arttığı belirlenmiştir. Bu çalışma akut ishallerde serum nitrat konsantrasyonunun durumunun belirlenmesi amacıyla yapıldı. Bu amaçla çalışmada, 1,5-3,5 aylık 12 sağlıklı ve 30 ishallerde köpek kullanıldı. İshallerde köpekler klinik dehidratasyon ve depresyon kriterlerine göre, ishallerden hafif (Grup 1; n=8), orta (Grup 2; n=10) ve şiddetli (Grup 3; n=12) etkilenenler olmak üzere 3 gruba ayrıldı. Hematolojik ve biyokimyasal parametrelerin belirlenmesi amacıyla kan örnekleri bir kez kan alındı. Parazit ve canine parvovirus (CPV) antijen varlığının incelenmesi için dışkı örnekleri toplandı. Hematokrit değeri, hemoglobin konsantrasyonu ve eritrosit sayısı ile plazma total protein, albumin, üre ve kreatinin konsantrasyonları ishallerin derecesi, total ve formül lökosit sayıları ile plazma ALT, AST ve AP aktiviteleri ve dışkı analizleri de etyolojik yaklaşımdan değerlendirildi. Sağlıklı köpeklerle karşılaştırıldığında, ishallerde köpeklerde ortalama TL, lenfosit, monosit ve nötrofil sayılarının önemli düzeylerde düşük, kreatinin, AST ve nitrat değerlerinin ise önemli düzeylerde yüksek olduğu belirlendi. Ortalama serum nitrat konsantrasyonu sağlıklı köpeklerde $5,77 \pm 3,19 \mu\text{mol/L}$, ishallerde köpeklerde $15,60 \pm 9,55 \mu\text{mol/L}$ olarak belirlendi ve gruplar arasındaki fark $p < 0,001$ düzeyinde önemli bulundu. Sağlıklı köpeklerle karşılaştırıldığında; serum nitrat konsantrasyonu Grup 2 ve 3'deki köpeklerde önemli düzeyde ($p < 0,001$) yüksek bulunurken, Grup 1'de önemli bir fark belirlenmedi. Dışkıda CPV antijeni pozitif 11 ishallerde köpeğin ortalama serum nitrat konsantrasyonunun ($20,79 \pm 10,76 \mu\text{mol/L}$), sağlıklı ve ascaridiosisli ($11,05 \pm 6,34 \mu\text{mol/L}$) köpeklerin değerlerine göre önemli düzeylerde yüksek olduğu saptandı.

Sonuç olarak, akut ishallerde köpeklerde serum nitrat konsantrasyonunda önemli bir artış belirlendi. Bu artışın klinik olarak anlamlı olup olmadığını göstermek için detaylı çalışmalara ihtiyaç olduğu kanısına varıldı.